

GLORIA VICTIS !!!
ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ
ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO

**Konkurs historyczny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
pod Honorowym Patronatem
Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi
Pana Marka Drużki
organizowany przez
Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi,
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Piotrkowie Trybunalskim,
Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”
w Piotrkowie Trybunalskim,
Miejską Bibliotekę Publiczną im. A. Próchnika w Piotrkowie Trybunalskim**

Organizatorzy:

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Łodzi
ul. Elizy Orzeszkowej 31/35
91-479 Łódź

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1
ul. Roosevelta 1
97-300 Piotrków Trybunalski

Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego Grota w Piotrkowie Trybunalskim

Miejska Biblioteka Publiczna w Piotrkowie Trybunalskim
ul. Jerozolimska 29
97-300 Piotrków Trybunalski

Cele konkursu:

- poznanie sylwetki i czynów rotmistrza Witolda Pileckiego,
- rozbudzanie zainteresowania historią współczesną Polski wśród uczestników konkursu, kształtowanie postaw patriotycznych, a także zainspirowanie do pracy twórczej i rozwijania własnej kreatywności.

Warunki udziału w konkursie:

- konkurs jest skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z obszaru działania Oddziału IPN w Łodzi,
- konkurs składa się z dwóch etapów: pierwszy etap odbędzie się 1 marca 2013 r. o godz. 12.00 w szkołach, które zgłosiły się do konkursu, drugi – 23 maja 2013 o godz. 11:00 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Piotrkowie Trybunalskim,
- każda szkoła może zgłosić dowolną liczbę uczestników konkursu (załącznik nr 1),
- dyrektor szkoły powołuje Szkolną Komisję Konkursową w celu przeprowadzenia I etapu konkursu,
- oba etapy będą miały formę testu: pierwszy sprawdzi wiedzę z zakresu historii Polski pod okupacją niemiecką i sowiecką 1939-1945, drugi – życia i działalności rotmistrza Witolda Pileckiego,
- do drugiego etapu szkoła kwalifikuje ucznia, który zdobył najwięcej punktów w pierwszym etapie (załącznik nr 2),
- zwycięzcą konkursu zostanie uczeń, który zdobędzie największą liczbę punktów w drugim etapie,
- decyzje komisji konkursowej są ostateczne i nie podlegają odwołaniom,
- zgłoszenia do konkursu przyjmowane są do 30 stycznia 2013 r. na adres mailowy: pawel.kowalski@ipn.gov.pl

Nagrody:

- Jury konkursu przyzna uczestnikom II etapu konkursu nagrody rzeczowe i dyplomy, natomiast nauczyciele – opiekunowie uczestników konkursu otrzymają podziękowania.

Terminy:

- zgłaszanie udziału w konkursie – do 30 stycznia 2013 r.
- I etap konkursu – 1 marca 2013 r.
- nadsyłanie wyników I etapu konkursu – do 15 marca 2013 r.
- finał konkursu – 23 maja 2013 r.

Przedstawiciele organizatorów konkursu:

Paweł Kowalski – kierownik Referatu Edukacji Historycznej OBEP IPN w Łodzi
tel. 42 616 27 16

e-mail pawel.kowalski@ipn.gov.pl
Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Łodzi
ul. Elizy Orzeszkowej 31/35, 91-479 Łódź
www.ipn.gov.pl/edukacja

Sebastian Wojtaś – nauczyciel historii w ZSP nr 1 w Piotrkowie Trybunalskim
tel. 509-034-419

e-mail: rotmistrzpilecki@wp.pl
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1
ul. Roosevelta 1, 97-300 Piotrków Trybunalski
www.tepees.pl/index.php

Sylwetka rotmistrza Witolda Pileckiego:

Witold Pilecki urodził się 13 maja 1901 roku w północnej Rosji, dokąd rodzina Pileckich została przesiedlona za udział w Powstaniu Styczniowym. Od 1910 Pileccy mieszkali w Wilnie. Od 1914 roku Witold Pilecki należał do zakazanego przez władze rosyjskie harcerstwa. W latach 1918-1921 służył w Wojsku Polskim i walczył podczas wojny z bolszewikami. W kampanii wrześniowej 1939 roku walczył między innymi w okolicach Piotrkowa Trybunalskiego jako dowódca plutonu w szwadronie kawalerii 19 Dywizji Piechoty Armii "Prusy", a następnie w 41 Dywizji Piechoty. Ostatnie walki jego oddział prowadził już jako jednostka partyzancka. Pilecki rozwiązał swój pluton dopiero 17 października 1939 roku i przedostał się do Warszawy, by kontynuować walkę w konspiracji. W 1940 roku, Pilecki przedstawił swoim przełożonym plan przedostania się do niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz, w celu zebrania od wewnątrz informacji na temat jego funkcjonowania i możliwości zorganizowania w nim ruchu oporu. W tym celu we wrześniu 1940 roku podczas łapanek pozwolił aresztować się Niemcom i trafił do obozu, gdzie prowadził działania konspiracyjne mające doprowadzić do opanowania obozu i uwolnienia więźniów. Jednym z istotniejszych osiągnięć Pileckiego w obozie było opracowywanie sprawozdań przesyłanych później do dowództwa w Warszawie i dalej na Zachód na temat zbrodni dokonywanych przez Niemców. Jako więzień obozu, w listopadzie 1941 został awansowany do stopnia porucznika przez generała Stefana Grota-Roweckiego. W kwietniu 1943 roku Pilecki zdołał uciec z obozu wraz z dwoma współwięźniami, a 11 listopada został awansowany do stopnia

rotmistrza. W latach 1943-1944 służył w oddziale Kedywu Komendy Głównej Armii Krajowej, brał udział w powstaniu warszawskim, po którym trafił do niemieckiej niewoli, by później walczyć jeszcze w 2 Korpusie Polskim we Włoszech. W październiku 1945 roku, na osobisty rozkaz gen. Władysława Andersa wrócił do Polski, by prowadzić w kraju działalność wywiadowczą na temat sytuacji w Polsce, w tym na temat losów żołnierzy Armii Krajowej i żołnierzy 2 Korpusu, którzy byli więzieni w obozach NKWD i deportowani przez Sowieców na Syberię. Nie zareagował na rozkaz Andersa polecający mu opuszczenie Polski, w związku z zagrożeniem aresztowaniem. W Dniu Zwycięstwa w drugą rocznicę pokonania Niemiec, 8 maja 1947 roku, został aresztowany. W areszcie był torturowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa. W trakcie ostatniego widzenia z żoną dał jej do zrozumienia, że w porównaniu z tym co przeżywał będąc więźniem Urzędu Bezpieczeństwa, Oświęcim to była igraszka. Ostatecznie został oskarżony o nielegalne przekroczenie granicy, posługiwanie się fałszywymi dokumentami, brak rejestracji w Rejonowej Komendzie Uzupełnień, nielegalne posiadanie broni palnej, prowadzenie działalności szpiegowskiej na rzecz Andersa, działalność wywiadowczą na rzecz rządu Rzeczypospolitej Polskiej na emigracji i przygotowywanie zamachu na grupę dygnitarzy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Dnia 15 maja 1948 roku rotmistrz Witold Pilecki został skazany na karę śmierci i stracony. Wyrok wykonano 25 maja w więzieniu mokotowskim na Rakowieckiej, poprzez strzał w tył głowy. Miejsce pochówku rotmistrza jest nieznane. Prawdopodobnie zwłoki bohatera zakopano na wysypisku śmieci koło Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. Grób symboliczny znajduje się w Kwaterze "Na Łączce". Prośby o ulaskawienie Pileckiego skierowali do prezydenta Bolesława Bieruta oprócz obrońcy przyjaciele oświęcimscy i żona rotmistrza Pileckiego. Bolesław Bierut nie skorzystał z prawa łaski, a do 1989 roku wszelkie informacje o dokonaniach i losie Pileckiego podlegały cenzurze. Unieważnienie wyroku w sprawie Witolda Pileckiego nastąpiło dopiero 1 października 1990.

Witold Pilecki, autor pierwszych na świecie raportów o Holokauście tzw. Raportów Pileckiego, odznaczony został pośmiertnie w roku 1995 Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a 30 lipca 2006 r. prezydent Polski Lech Kaczyński przyznał Witoldowi Pileckiemu pośmiertnie Order Orła Białego. 7 maja 2008 Senat RP podjął uchwałę w sprawie przywrócenia pamięci zbiorowej Polaków bohaterskiej postaci rotmistrza Witolda Pileckiego. Senatorowie uczcili w ten sposób 60-tą rocznicę śmierci jednego z największych bohaterów drugiej wojny światowej.

Fundacja *Paradis Judaeorum*, popularyzująca wiedzę o stosunkach polsko-żydowskich, we wrześniu 2008 wystosowała listy do Watykanu i do arcybiskupa Kazimierza Nycza, w których zabiega o wszczęcie procesu beatyfikacyjnego Witolda Pileckiego.

W książce "Six Faces of Courage", historyk brytyjski, profesor Michael Foot, zaliczył Pileckiego do sześciu najodważniejszych ludzi ruchu oporu podczas II wojny światowej.

1. **Bibliografia:**

- Cyra A., Wysocki W. J., *Rotmistrz Witold Pilecki*, Warszawa 1997.
- Cyra A., *Ochotnik do Auschwitz: Witold Pilecki(1901-1948)*, Oświęcim 2000.
- Dziurok A., Gałęzowski M., Kamiński Ł., Musiał F., *Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918-1989*, Warszawa 2011.
- Patricelli M., *Ochotnik. O rotmistrzu Witoldzie Pileckim*, Warszawa 2011.
- Pawłowicz J., *Rotmistrz Witold Pilecki 1901-1948*, Warszawa 2008.
- Wysocki W. J., *Rotmistrz Witold Pilecki 1901-1948*, Warszawa 2009.
- www.pilecki.ipn.gov.pl - oficjalna strona o Witoldzie Pileckim.

Załącznik nr 1

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY
Konkurs historyczny
GLORIA VICTIS !!! ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ
ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO

Pełna nazwa szkoły:

.....

Adres szkoły: kod ..... miejscowość .....

ulica..... nr .....

E-mail: ..... nr telefonu .....

Przewidywana liczba uczestników: .....

.....

(podpis i pieczęć dyrektora szkoły)

Protokół przebiegu I etapu konkursu historycznego
GLORIA VICTIS !!! ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ
ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO

W dniu ..... w ..... przeprowadzono I etap konkursu *Gloria Victis!!! Życie i działalność rotmistrza Witolda Pileckiego*. W konkursie wzięło udział ..... uczniów.

Decyzją Szkolnej Komisji Konkursowej do II etapu konkursu zakwalifikowano uczennicę/uczniá ..... z klasy .....

Podpisy członków Szkolnej Komisji Konkursowej:

1. .... – przewodniczący

2. ....

3. ....

.....

(podpis i pieczęć dyrektora szkoły)